

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

Bejegyzési szám: T/9598/3

Érkezett: 2013 FEBR 1-1.

Módosító javaslat

**Kövér László úrnak,
az Országgyűlés elnökének**
Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

A HHSZ. 94. § (1) bekezdésében foglaltak alapján **az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról** szóló, T/9598. számú törvényjavaslathoz a következő, egymással összefüggő pontokból álló

módosító javaslatot

terjesztem elő:

1. A törvényjavaslat 9. §-a a következők szerint módosuljon:

9. §

Hatályát veszti [A] az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 11/A. § (3) bekezdés[ében]e és 13. § (8) bekezdés[ében]e [a „Bjt. 90. § *ha*) pontja szerinti rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár” szövegrész helyébe a „felmentési okként meghatározott életkor” szöveg lép].

2. A törvényjavaslat 15. § (1) bekezdése a következők szerint módosuljon:

15. §

(1) A Bszi.

[a] 90. § (2) bekezdés *f*) pontjában a „bírói felső korhatárt,” szövegrész helyébe a „felmentési okként meghatározott életkort” szöveg,

b) 103. § (3) bekezdés *l*) pontjában a „felső korhatár” szövegrész helyébe a „felmentési okként meghatározott életkor” szöveg,

c) 175. §-ában a „197.” szövegrész helyébe a „197. és 197/A.” szöveg

lép.

3. A törvényjavaslat 16. §-a a következők szerint módosuljon:

16. §

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 4. § (2) bekezdése a következő ***h*) [és *i*])** ponttal egészül ki:

(Nem nevezhető ki bírónak az a személy,)

„*h*) [akinek a részére öregségi nyugdíjat, korhatár előtti ellátást vagy olyan más pénzbeli ellátást folyósítanak, amelyet a nyugdíjkorhatár betöltésekor hivatalból öregségi nyugdíjként kell továbbfolyósítani,
i) aki betöltötte a 90. § *ha*) alpontjában meghatározott életkort.”

4. A törvényjavaslat 18. §-a maradjon el, a további §-ok számozása értelemszerűen változzék:

[18. §

A Bjt. 40. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A bíró nem veheti igénybe öregségi nyugdíj, korhatár előtti ellátás, vagy más olyan pénzbeli ellátás folyósítását, amelyet a nyugdíjkorhatár betöltésekor hivatalból öregségi nyugdíjként kell továbbfolyósítani.”]

5. A törvényjavaslat 19. §-a a következők szerint módosuljon:

19. §

A Bjt. 42. §-a a következő (4)–(6) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A 40. §-ban szabályozott összeférhetlenségi esetekben a bíró az összeférhetlenségi okot a kinevezésétől, ha az összeférhetlenségi ok a tisztsége gyakorlása során merült fel, az ok felmerülésétől számított 30 napon [– a 40. § (6) bekezdésében foglalt esetben 60 napon –] belül köteles megszüntetni. Ennek megtörténteig a bíró olyan tevékenységet nem folytathat, amely kizárólag bírói hatáskörbe tartozik.

(5) Ha a bíró a (4) bekezdésben írt kötelezettségének az előírt ideig nem tesz eleget, a szolgálati bíróság a fegyelmi eljárás szabályainak megfelelő alkalmazásával eljárva soron kívül dönt az összeférhetlenségről. Az összeférhetlenség megállapítása esetén a szolgálati bíróság határozatot hoz a felmentési ok fennállásáról. Az összeférhetlenségről hozott határozat ellen a fegyelmi határozatra vonatkozó szabályok szerint van helye fellebbezésnek és másodfokú eljárásnak.

(6) Ha a bíró az eljárás ideje alatt a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot megszünteti, az összeférhetlenség megállapítását mellőzni lehet.”

6. A törvényjavaslat 20. §-a a következők szerint módosuljon:

20. §

A Bjt. 90. § *h*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A bírót fel kell menteni,)

„*h*) ha a bíró

ha) betölti az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdése szerinti általános öregségi nyugdíjkorhatárt,

hb) [a felmentési okként meghatározott életkor betöltése előtt,] maga kéri nyugállományba helyezését a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 18. § (2) vagy (2a) bekezdésében foglalt feltételek fennállására hivatkozással,”

7. A törvényjavaslat 21. §-a a következők szerint módosuljon:

21. §

A Bjt. 91. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„91. § Az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdésében meghatározott általános öregségi nyugdíjkorhatár a Tny.-ben meghatározott öregségi nyugdíjra jogosító legmagasabb öregségi nyugdíjkorhatár, de legalább a [65]70. életév.”

8. A törvényjavaslat 25. §-a a következők szerint módosuljon:

25. §

A Bjt. 145. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (4)–([6]7) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha a bíróság megállapítja, hogy a bíró szolgálati jogviszony[a]ának megszüntetése jogellenes[en került megszüntetésre] volt, a bíró kérheti a bírói tisztségbe, beosztásába, valamint bírósági vezetői tisztségbe való visszahelyezését, [és] továbbá a felmentését megelőző beosztási helyén történő továbbfoglalkoztatását. **[Bírósági vezetői tisztségbe való visszahelyezésnek nincs helye.]**

(4) A szolgálati jogvita alapján nem helyezhető vissza bírói tisztségbe az, aki a határozat meghozatalakor a bírói kinevezési feltételeknek nem felel meg.

(5) A (3) bekezdésben foglalt esetben meg kell téríteni a bíró elmaradt illetményét és egyéb járandóságait, ideértve a határozott idejű kinevezés időtartamára járó vezetői pótlékot is. Nem kell megtéríteni az illetménynek (egyéb járandóságnak) azt a részét, amely máshonnan megtérült.

(6) Ha a bírósági szolgálati viszony (3) bekezdésben foglalt módon történő jogellenes megszüntetése esetén a bíró a bírói tisztségbe, beosztásába, valamint bírósági vezetői tisztségbe való visszahelyezését nem kéri vagy a bíróság a (4) bekezdésben meghatározott okból mellőzi a bírói tisztségbe való visszahelyezést, a bíróság – az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelésével, valamint a máshonnan megtérülő károk figyelembe vételével – legalább két-, legfeljebb tizenkét havi illetményének megfelelő összegű átalány-kártérítést állapít meg a bíró számára.

(7) Ha a bíróság megállapította, hogy a bíró szolgálati jogviszonyát olyan törvényi rendelkezés alapján szüntették meg, amelyet az Alkotmánybíróság a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal megsemmisített, a bírót a (6) bekezdésben foglaltak helyett tizenkét havi illetményének megfelelő összegű átalány-kártérítés illeti meg, vagy – választása szerint – kérheti a rendelkezési állományba helyezését.”

9. A törvényjavaslat 26. §-a a következők szerint módosuljon:

26. §

A Bjt. a következő 232/A–232/J. §-sal egészül ki:

„232/A. § [(1) A 4. § (2) bekezdés *i*) pontját 2023. január 1-jétől kell alkalmazni. 2022. december 31-ig a 4. § (2) bekezdés *i*) pontja helyett a (2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni. A (2) bekezdésben foglaltakat az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő pályázati eljárásokban alkalmazni kell.

(2) Nem nevezhető ki bírónak az a személy, aki betöltötte a 232/B. §-ban meghatározott korhatárt.

232/B. § A 91. §-t 2023. január 1-jétől kell alkalmazni. 2022. december 31-ig az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdésében foglalt korhatár alatt a következőket kell érteni:

- a) az 1945. január 1-je előtt született bíró tekintetében a 70. életév,
- b) az 1945-ben vagy 1946-ban született bíró tekintetében a 69. életvének betöltését követő 183. nap,
- c) az 1947-ben vagy 1948-ban született bíró tekintetében a 69. életév,
- d) az 1949-ben vagy 1950-ben született bíró tekintetében a 68. életvének betöltését követő 183. nap,
- e) az 1951-ben született bíró tekintetében a 68. életév,
- f) az 1952-ben született bíró tekintetében a 67. életvének betöltését követő 183. nap,
- g) az 1953-ban született bíró tekintetében a 67. életév,
- h) az 1954-ben született bíró tekintetében a 66. életvének betöltését követő 183. nap,
- i) az 1955-ben született bíró tekintetében a 66. életév,
- j) az 1956-ban született bíró tekintetében a 65. életvének betöltését követő 183. nap,
- k) az 1957-ben vagy azt követően született bíró tekintetében a 65. életév.

232/C. § (1) A bírói szolgálati jogviszony fennállása esetén e törvénynek az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvénnyel megállapított 40. § (6) bekezdésében meghatározott összeférhetlenségi ok megszüntetésére rendelkezésre álló határidőt az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvény hatályba lépésétől kell számítani.

(2) E törvénynek az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvénnyel megállapított 4. § (2) bekezdés *h*) pontját az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő pályázati eljárásokban is alkalmazni kell.

(3) E törvénynek az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvénnyel megállapított 145. § (3)–(6) bekezdését az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

232/D. §] Ha a bíróság megállapította, hogy a bíró szolgálati jogviszonyának megszüntetése jogellenes volt, a bírót kérelmére [a bíró a 90. § *hb*) alpontja alapján nem kérte a felmentését, kérheti] a Tny. 18. § (1) bekezdésében meghatározott társadalombiztosítási öregségi nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatár betöltését követő időszakra[, hogy] a szolgálati jogviszonya

fenntartása mellett a 90. § *ha)* pontjában meghatározott életkora betöltéséig az OBH elnöke **[helyezze]** rendelkezési állományba helyezi.

[232/E. § A rendelkezési állományba helyezett bírákra a törvény rendelkezéseit a 232/F–232/H. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.]

232/[F]B. § (1) A rendelkezési állományba helyezett bíró az utolsó beosztási helye szerinti bíróság rendelkezési állományába kerül. A rendelkezési állományba helyezett bíró ítélkezési tevékenységet – a 232/[G]C. §-ban foglalt kivétellel – nem végez. A rendelkezési állományba helyezett bíró nem lehet bírósági vezető. A rendelkezési állományba helyezett bíró jogosult – vezetői tisztségére utalás nélkül – a korábbi bírói beosztására utaló elnevezés használatára.

(2) A rendelkezési állományba helyezett bíró – a 232/[H]D. § (3) bekezdésében foglalt kivétellel – nem jogosult alap- és pótszabadságra, valamint fizetés nélküli szabadságra.

(3) A rendelkezési állományba helyezett bíró – a 232/[H]D. § (2) bekezdésében foglalt kivétellel – a rendelkezési állományt közvetlenül megelőzően őt megillető, a vezetői pótlék nélküli illetményre **[80 %-át kitevő összeg és nyugdíja különbözetére]** jogosult. A rendelkezési állományba helyezett bíró jubileumi jutalomra **[a 65. életév betöltéséig]** jogosult, cafetéria-juttatás nem illeti meg. Ha a bíró öregségi nyugdíjra jogosult, illetménye a rendelkezési állományt közvetlenül megelőzően őt megillető, a vezetői pótlék nélküli illetménye 80 %-át kitevő összeg és nyugdíja különbözete.

(4) A rendelkezési állományban lévő bírót bejelentési kötelezettség terheli minden olyan körülményre vonatkozóan, ami a jogviszonyára és beosztására kihatással lehet.

232/[G]C. § (1) A rendelkezési állományba helyezett bírót az OBH elnöke hivatalból vagy az érintett bíróság elnökének vagy a rendelkezési állományban lévő bírónak a kezdeményezésére – a (3) bekezdésben meghatározott okból – három évenként legfeljebb két évre beoszthatja ítélkezési feladatra az utolsó beosztási helye szerinti bíróságra vagy olyan más bíróságra, ahonnan lakóhelyére naponta vissza tud utazni, továbbá igazgatási feladatok ellátására az OBH-ba, ha onnan a lakóhelyére naponta vissza tud utazni. Az igazgatási feladatok ellátására történő beosztáshoz a bíró hozzájárulása szükséges.

(2) Az ítélkezési feladatra vagy az igazgatási feladatokra való beosztást (a továbbiakban: munkavégzésre beosztás) a bíróval – annak megkezdése előtt legalább 30 nappal – írásban közölni kell, megjelölve a munkavégzésre beosztás indokát, helyét, kezdetét és időtartamát.

(3) Az (1) bekezdés szerinti munkavégzésre beosztásra

- a) kimagasló ügyhátralék csökkentése érdekében,
- b) tartósan távollévő bírák helyettesítése érdekében,
- c) bírósági közvetítői tevékenység végzése érdekében,
- d) rendkívüli állapot, szükségállapot idején,
- e) központi igazgatási feladatok ellátása érdekében

kerülhet sor.

(4) A rendelkezési állományba helyezett bíró esetében nem alkalmazható

- a) a 4. § (2) bekezdés *h)* pontja,
- b) **[a 40. § (6) bekezdése,**
- c) a 68. §.

232/[H]D. § (1) A rendelkezési állományba helyezett bíró két éven túl vagy három éven belül két évet meghaladóan ismételen csak hozzájárulásával osztható be munkavégzésre. Nem osztható be munkavégzésre a bíró a [232/B. §-ban] 90. § *ha*) pontjában meghatározott korhatár betöltését megelőző 6 hónapban.

(2) A munkavégzésre beosztott bíró a beosztása szerinti illetményre jogosult. Ha a bíró öregségi nyugdíjra jogosult, illetménye a rendelkezési állományt közvetlenül megelőzően őt megillető, a vezetői pótlék nélküli illetménye és nyugdíja különbözet[ér]e[, valamint a]. A bíró munkavégzéshez kötődő költségtérítésre jogosult.

(3) A munkavégzésre beosztott bírót, ha a munkavégzés tartama az egy évet eléri, 20 nap alapszabadság illeti meg. Ha a munkavégzés ideje egy évnél kevesebb, az alapszabadság az időtartammal arányos mértékben csökken.

(4) A munkavégzésre beosztás időszakára eső keresőképtelenség időtartamával a munkavégzésre beosztás időtartama meghosszabbodik. A keresőképtelenség időtartamára a 232/[F]B. § (3) bekezdése szerinti javadalmazás jár.

232/[I]E. § (1) Ha a bíró felmentésére a 33/2012. (VII. 17.) AB határozattal megsemmisített 90. § *ha*) alpont alapján került sor, a bíró az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvény hatályba lépésétől számított 30 napon belül – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – nyilatkozik az OBH elnökének arról, hogy kéri-e a bírói tisztségbe való visszahelyezését.

(2) Ha a bíró az (1) bekezdésben meghatározott nyilatkozatában kéri a bírói tisztségbe való visszahelyezését, vagy a bírót az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvény hatályba lépését megelőzően jogerős ítélettel a bíróság a bírói tisztségébe visszahelyezett, az OBH elnöke megteszi a törvény alapján szükséges további intézkedéseket, valamint a 145. § (5) bekezdésében foglaltak szerint intézkedik a bíró elmaradt illetményének (egyéb járandóságainak) megtérítése iránt. [Bírósági vezetői tisztségbe való visszahelyezésnek nincs helye.] A bírót a felmentését megelőző beosztási helyén kell továbbfoglalkoztatni, vagy – nyilatkozata alapján – rendelkezési állományba kell helyezni.

(3) [Ha a bíró a bírói tisztségbe való visszahelyezését kéri, valamint ha a bírót az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvény hatályba lépését megelőzően jogerős ítélettel a bíróság a bírói tisztségébe visszahelyezett, megfelelően alkalmazni kell a 232/D. §-ban foglaltakat; a bíró (1) bekezdés szerinti nyilatkozatának az ebben meghatározottakra is ki kell terjednie.

(4) Akit a 33/2012. (VII. 17.) AB határozattal megsemmisített 90. § *ha*) alpont alapján történt felmentésére tekintettel indított perében hozott jogerős ítélet helyezte vissza a bírói tisztségbe, annak a 232/D. §-ban meghatározott nyilatkozatot az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvény hatályba lépését követő 30 napon belül kell megtennie.

(5) Ha a bíró [az (1) bekezdésben meghatározott nyilatkozatában] nem kéri a bírói tisztségbe való visszahelyezését, az OBH elnöke intézkedik számára 12 havi illetményének megfelelő összegű átalány-kártérítés megfizetése iránt.

[(6) Aki az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvény hatályba lépése előtt betöltötte vagy az egyes

igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi ... törvény hatályba lépését követő 6 hónapon belül betölti a 232/B. § a) pontjában meghatározott korhatárt, az (1) bekezdés szerinti nyilatkozat alapján a bírói tisztségbe nem helyezhető vissza, részére az (5) bekezdésben meghatározottak szerint átalány-kártérítés megfizetése iránt intézkedik az OBH elnöke.

(7) Ha a jogerős bírósági ítélettel a bírói tisztségbe visszahelyezett bíró a 232/B. § a) pontjában meghatározott korhatárt 2014. január 1-jét megelőzően tölti be, 2013. december 31-i hatállyal kell felmenteni.]

232/[J]E. § (1) Ha 33/2012. (VII. 17.) AB határozattal megsemmisített 90. § *ha*) alpont alapján felmentett bírót **[a 232/E. § alapján]** a bírói tisztségébe vissza kell helyezni, a köztársasági elnök a felmentést megelőző kinevezés szerinti határozott vagy határozatlan idejű kinevezést ad.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben az OBH elnöke a kinevezésre vonatkozó javaslatának felterjesztése előtt megvizsgálja a kinevezési feltételeknek való megfelelést is. Ha a kinevezésre vonatkozó javaslatra a bírói szolgálati viszony megszűnését követő 3 hónapon belül kerül sor, a kinevezésre javasolt személy mentesül a 12. § *b*) pontja szerinti igazolás bemutatásának kötelezettsége alól. Ha a kinevezésre vonatkozó javaslatra a bírói szolgálati viszony megszűnését követő 1 éven belül kerül sor, a kinevezésre javasolt személy mentesül a 12. § *c*) pontja szerinti igazolás bemutatásának kötelezettsége alól. Az *e* bekezdés szerinti kinevezés esetén is a 6. § (5) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.”

INDOKOLÁS

A törvényjavaslat indokolása azt elismeri, hogy az „Alaptörvény végrehajtása, illetve a korábbi felső korhatárnak a mindenkori legmagasabb öregségi nyugdíjkorhatárhoz való igazítása – ahogy arra az Alkotmánybíróság határozata (és az Európai Bíróság ítélete) rámutatott – csak fokozatosan valósítható meg.”

Kétségtelen, hogy a törvényjavaslat fokozatosságot teremt, de ettől még alaptörvény-ellenes, és a közösségi jogba ütközik.

Az MSZP mindvégig elutasította, hogy a szolgálati jogviszony felső korhatára és a nyugdíjkorhatár összekapcsolódik.

Elleneztük azt is, hogy ezt a követelményt Alaptörvény rögzíti. Ezért akár üdvözölhetnénk is azt a tényt, hogy a Fidesz-KDNP pártszövetség ennyi kudarc után belátta, hogy az eredeti elképzelést csak fokozatosan lehet megvalósítani.

Ugyanakkor nem került sor alaptörvény módosításra, azaz arra, hogy a felső korhatárra való utalást az Alaptörvényből töröljék. E nélkül ugyanis a felső korhatárnak az öregségi nyugdíjra jogosító életkorral való összekapcsolása – mivel az öregségi nyugdíjra jogosító életkor nem tekinthető *mindenkire azonos feltételek mellett általánosnak* – alaptörvény-ellenes marad. A törvényjavaslat azt a megoldást választja például egy bíró esetében, hogy az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdését (általános nyugdíjkorhatárt=felső korhatár) maga értelmezi, különböző születési időpontokhoz különböző életkori szabályt kapcsol. Az értelmezés szerint egy 1947-ben született bíró esetében például a **69. életév** az az időpont, amelyet a törvényjavaslat felmentési okként meghatározott időpontnak nevez.

Az Alkotmánybíróság a többségi határozat indokolásában már felhívta az „általános nyugdíjkorhatár” megfogalmazás ellentmondására a figyelmet: „[a] rá irányadó korhatár a Bjt.-ben **egy szubjektív korhatárra utal**, ami számos egyéni körülménytől (pl. életkor, nem) függ. Az

„általános” korhatár az Alaptörvényben ezzel szemben **egy objektív korhatár** abban az értelemben, hogy **„mindenkire” irányadó kell legyen, mert általános**. Az Alaptörvényben az általános öregségi korhatár egyes számban szerepel, vagyis ebből az következik, hogy az **„általános” korhatár egységes kell legyen**”.

Ilyen korhatár lehetne a betöltött 65. életév, amelyet azonban csak 2022-re kell/lehet elérni. Noha a határozat elismeri, hogy a sarkalatos törvény tekintetében a törvényalkotónak viszonylag széles a szabályozási szabadsága, de még a különvélemények is magyarázkodásra kényszerültek.

Dienes-Ohm Egon a többséggel szemben kialakított különvéleményében – bár szándéka ellenére – megerősíti az aggályokat. „Az Alaptörvény elfogadása és hatálybalépése időpontjában a bírói hivatás gyakorlásának felső korhatára egy konkrétan meghatározott évben nem volt szabályozható, mivel az általános nyugdíjkorhatár a hatályos nyugdíjrendszer szabályai szerint átmenetileg (egy évtizeden keresztül) folyamatosan változik (fokozatosan növekszik). Az azonban nyilvánvaló, hogy az idézett alkotmányos rendelkezés valamennyi bíróra irányadó szabály, következésképpen az 1952 és 1957 között született bírókra az általános nyugdíjkorhatár - a hatályos nyugdíjrendszer vonatkozó szabályai szerint - eltérően alakul”.

Szívós Mária különvéleménye ráerősít: „[m]egjegyzem továbbá, hogy a panaszosok által sérelmezett helyzet nem a Bjt. hatálybalépésével, hanem az Alaptörvény hatálybalépésével állott elő, hiszen maga az Alaptörvény rendelkezik úgy, hogy a bíró szolgálati jogviszonya a 70. életév betöltése helyett az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn. **A panaszosok vélt jogsérelmét tehát végső soron maga az Alaptörvény okozza, amelynek vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre.**”

Mindezek alapján a törvényjavaslatban rögzített felmentési okként meghatározott életkor nem lesz azonos az Alaptörvényben előírt általános nyugdíjkorhatárral. A fenti példában szereplő 1947-es születésű bíró ugyanis a korosztályára meghatározott nyugdíjkorhatárt már betöltötte (a Tny. 18. §-a alapján 62. életévvel).

A törvényjavaslat így – noha a bírácoknak ez nyilvánvalóan kedvezőbb – nem képes megfelelni az Alaptörvény rendelkezésének. Az öregségi nyugdíjra jogosító életkor és a jogviszony felső korhatára ugyanis nem azonos.

A törvényjavaslat a Bjt. 91. §-ának módosításával próbálja az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdésében értelmezni az általános öregségi nyugdíjkorhatárt akként, hogy azt a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvényben meghatározott legmagasabb öregségi nyugdíjra jogosító életkorként (de legalább 65 év) határozza meg. Ezt a rendelkezést viszont csak 2023. január 1-től kell alkalmazni. Gyakorlatilag a törvényjavaslat ezzel azt mondja ki, hogy általános nyugdíjkorhatár majd csak 2023. január 1-től létezhet csak.

Könnyen elképzelhető, hogy a Fidesz-KDNP nem tudja elkerülni az Alaptörvény módosítását, amelyben igazodik a most kitalált szisztémához, vagyis azt rögzíti, hogy a szolgálati viszony a sarkalatos törvényben felmentési okként meghatározott életkor betöltésével szűnik meg.

A jogellenesen felmentett bírót kérelmére (nyilatkozata alapján) visszahelyezik bírói tisztségébe, de nem kaphatja vissza a vezetői beosztását. Ez utóbbi alaptörvény-ellenes. Bár több ABh. is foglalkozott a munkaügyi per eredményeként való visszahelyezés korlátozásával (és azt nem találta alkotmányellenesnek), ám esetünkben visszamenőleges hatályú megsemmisítésről van szó, amely miatt az állam teljes reparációval tartozik. Semmis szabály alapján felmentett bírót olyan helyzetbe kell hozni, mintha fel sem mentették volna.

A tisztségébe vissza nem helyezett bírót átalány-kártérítés illeti meg az elmaradt illetménye és egyéb járandóságai mellett.

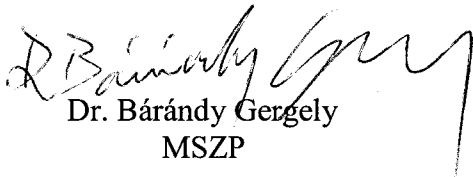

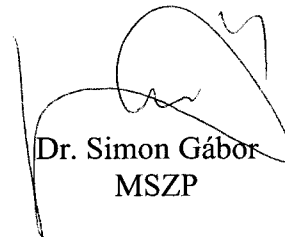
A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 193. § (5) bekezdése szerint ha a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetése olyan okból volt jogellenes, amely esetén nem kérhette volna a kormánytisztviselő az eredeti munkakörébe való visszahelyezését, az átalánykártérítés mértéke 2-24 havi illetménynek megfelelő összeg (az eset körülményeitől, a jogsértés súlyától és következményeitől függően). A törvényjavaslat azon bírák és az ügyészek esetében, akiket nem helyeznek vissza, 2-12 havi illetmény mértéket jelöl meg a kártérítésre, így annak ellenére, hogy a jogellenességet minden esetben ugyanannak az alaptörvény-ellenes jogszabályhelynek az alkalmazása okozta, a kártérítés összegét differenciálni lehet. Az helyes, hogy a máshonnan megtérülő kárt nem kell újra kifizetni, de a differenciálás a jogsértés mértéke miatt nem állhat fenn, és kérdéses, hogy a jogsértés következményeiben milyen eltéréseket mérlegelne a munkáltató.

Tiltott diszkriminációhoz vezetne a differenciálási szabály alkalmazása, ezért azt javasoljuk, hogy egységesen 12 havi illetménynek megfelelő összegben kelljen megállapítani a kártérítést (illetve a bíró kérhesse rendelkezési állományba helyezését).

A módosító javaslatban a bírák nyugdíjazására vonatkozóan indítványozott rendelkezéseket az ügyészekre nézve is irányadónak tekintjük; a módosító javaslat elfogadása esetén a megfelelő tartalmú módosítások átvezetendők a törvényjavaslat 28-37. §-aiban.

Budapest, 2013. február 11.

Dr. Bárándy Gergely
MSZP

Dr. Simon Gábor
MSZP